

ת"פ 9213/05/16 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד לית' זורבה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 9213-05-16 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'
זורבה

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
בית המכס ומע"מ ירושלים ע"י עו"ד דפנה
אורגיל

המאשימה

נגד

לית' זורבה ע"י עו"ד סלביק רודנקו

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של הוצאת חשבוניות מס מבלי לשלם את המס הכלול בהן, אי הגשת דו"חות במועד והגשת דו"חות הכוללים ידיעה לא נכונה ללא הסבר סביר. ואלו עובדות כתב האישום:

הנאשם נרשם כעוסק מורשה בתחום עבודות הבנין והיה חייב לדווח על הכנסותיו.

בתקופה שבין החודשים אוגוסט לדצמבר בשנת 2014 הוציא הנאשם לחברת ש.א.מ.ס. ג'אברין חשבוניות מס בסכום כולל של 212,167 ש"ח, אך לא דיווח על הכנסותיו בתקופה זו ולא שילם את סכום המע"מ הכלול בחשבוניות אותן הוציא.

הנאשם השמיט מהדו"ח אותו הגיש בחודש דצמבר 2014 הכנסות בסכום של כ- 450,000 ש"ח, אשר סכום המע"מ הגלום בהן הוא 76,821 ש"ח.

הנאשם ניכה בדו"ח אותו הגיש בחודש דצמבר 2014 מס תשומות בסכום כולל של 34,660 ש"ח, מבלי שהיו בידיו חשבוניות מס כנגד ניכויים אלו.

הודאת הנאשם באה בעקבות הסדר טיעון, במסגרתו הגבילה המאשימה את עצמה לעתור לעונש של שבעה חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת העבירות ולנזק הכלכלי שנגרם כתוצאה מהן, אשר לא הוחזר לקופת המדינה. עוד הפנתה לכך שתסקיר שירות המבחן אינו חיובי, ובהקשר זה ביקשה שלא לתת משקל לטענת הנאשם, כי הופעל על ידי

אחרים. לאור אלה ביקשה להשית על הנאשם שבעה חודשי מאסר בפועל וקנס בשיעור שבין 12,000 ל 25,000 ש"ח.

ב"כ הנאשם הפנה לכך שמדובר באדם נורמטיבי, אשר זו לו הסתבכותו הראשונה בפלילים. כמו כן הפנה לנסיבות חייו של הנאשם, כפי שפורטו בתסקיר, ולכך שהנאשם קיבל אחריות למעשיו וחסך זמן שיפוטי. כמו כן הפנה למצבה הכלכלי הקשה של משפחת הנאשם. לאור אלה ביקש להשית על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות וקנס נמוך אשר יפרס לתשלומים.

הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה. בדבריו הביע צער על מעשיו ואמר כי הוא מספר חודשים במעצר תחת פיקוח אלקטרוני (בשל עניין אחר) ועל כן אינו עובד ואין לו כסף.

מתחם העונש ההולם

הנאשם ביצע עסקאות שונות, הוציא נגדן חשבוניות וגבה את סכום המע"מ הכלול בהן, אך לא כלל את החשבוניות בדו"חות החברה ולא העביר את המס אותו גבה ליעדו. לאורך חלק מהתקופה לא הגיש דו"חות כלל ובחודש אחד הגיש דו"ח כוזב. כמו כן הנאשם ניכח בדו"חות אותם הגיש תשומות מס למרות שלא היו לו חשבוניות כדין. בשל מעשי הנאשם נגרע מקופת המדינה סכום כולל של מעל 320,000 ש"ח.

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריו המס ככל עבריו אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריו המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עבריו רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בורסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעה. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העבריו יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רבינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא

עמוד 2

פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

לאור משקלו הגבוה של רכיב ההרתעה בקביעת המתחם, אין מקום לאפשר לרצות המאסר בדרך של עבודות שירות, שכן הדבר מחטיא את המטרה. ר' ר' למשל רע"פ 3857/13, יצחקיאן נ' מדינת ישראל, רע"פ 3137/04, שלום חג' נ' מדינת ישראל, רע"פ 6095/06, צדוק חיים לוי נ' מדינת ישראל, עפ"ג 2072-11-10 של בית המשפט המחוזי בירושלים, ע"פ 2321-11-07 של בית המשפט המחוזי מרכז, ע"פ 16/08 של בית המשפט המחוזי בנצרת וע"פ 21330-09-09 של בית המשפט המחוזי בחיפה.

לא נתתי משקל בקביעת המתחם לטענת הנאשם, כי ישנם אנשים אחרים מלבדו אשר היו מעורבים בביצוע העבירות. אין לטענה זו כל אחיזה בעובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם והן לא הוכחו על ידו. לא ניתן להעלות טענות מעין אלו על דרך הסתם, מבלי לבססן בראיות. יתרה מכך, גם לו הייתי מקבל את הטענה, לא היה בה כדי להצדיק הקלה של ממש עם הנאשם. ר' למשל רע"פ 4791/08, נפתלי כהן נ' מדינת ישראל:

אף אם נקבל את טענת המבקש כי היה איש קש עבור אותו רבי אשר ניהל בפועל את החברה, אין זה ברור כלל וכלל כי יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. אדם המאפשר במודע כי יעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תפנה האצבע המאשימה מה לו כי ילין על ש"תוכניתו" התגשמה"

וכן ר' עפ"ג (ת"א) 51807-12-15 יוסי לטין.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון, לצד חומרת המעשים, את העובדה כי נעברו לאורך תקופה קצרה יחסית וכי המעשים נעשו ללא תחכום. משכך, מתחם הענישה ההולם את מעשיו של הנאשם הוא מאסר בפועל, לרצונו ממש, לתקופה שבין מספר חודשים ועד שנה וחצי וכן קנס כספי.

נתונים אשר אינם קשורים לעבירה

הנאשם יליד 1980, נשוי ואב לשלושה. לחובתו הרשעה קודמת בעבירה של ניסיון הסעת שוהה בלתי חוקי, בגינה נדון למאסר מותנה.

כיום הנאשם עצור עד תום ההליכים בתנאי איזוק אלקטרוני, בשל עניין אחר. עד למעצרו עבד הנאשם כאיש אחזקה בבית אבות, וקודם לכך עבד בתחומים שונים. בין היתר היה בבעלות הנאשם עסק של מינימרקט, אשר נכשל כלכלית וגרם לנאשם לתסבוכת כלכלית.

הנאשם קיבל לפני שירות המבחן אחריות חלקית למעשיו, וטען כי בוצעו על ידי אחרים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מציג את מצבו באופן מניפולטיבי ומתוך תפיסה קורבנית.

המלצת שירות המבחן היא להשית על הנאשם מאסר לריצוי ממש, על מנת להרתיעו מביצוע עבירות.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו ואת העובדה שמלבד הרשעה בודדת בעבירה שאינה רלוונטית, אין לחובתו מעורבות קודמת בפלילים.

לחובת הנאשם זקפתי את העובדה שעד היום לא שילם את חוב המס. המדובר בנתון משמעותי בתיקי מס, שכן הבעת החרטה של עברין מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס.

אני ער לטענה, כי חוב המס לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם. הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברין מטרתה להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו כי את אי-הסרת המחדל מצידו של המבקש יש לשקול כשיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את הטענה כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את המחדל.

במקרה שלפני נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשם מלקוחותיו והוא היה אמור להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו ואינו יכול להשמע בטענה שכיום אינו יכול לשלמו.

לאור אלה, ראיתי לגזור על הנאשם עונש הנמצא בצדו הנמוך - בינוני של מתחם העונש ההולם, וברף העליון של הסדר הטיעון.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שבעה חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 19.11.17.
 - ב. שישה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור על עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
 - ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור על עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
 - ד. קנס בסך 10,000 ש"ח או חודש מאסר תמורתו. הקנס יחולק ל 10 תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.12.17 והיתר עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.
- הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787336 או 08-9787377. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר "ניצן" ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ב תשרי תשע"ח, 02 אוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.